

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med forslaget er bl.a. at indføre et beskæftigelsesfradrag. Beskæftigelsesfradraget skal bidrage til at gøre det mere attraktivt at arbejde, og opgøres på baggrund af den enkeltes indkomster fra beskæftigelse m.v. Fradraget vil give personer i lav- og mellemindkomstgruppen i beskæftigelse en forøgelse af deres rådighedsbeløb på op til ca. 4.100 kr. om året.

Desuden vil forslaget undtage vederlag, der er udbetalt af Politiets Efterretningstjeneste under den særlige revisionsprocedure, fra skattepligt.

Forslaget har også til formål at ændre landstingslov om indkomstskat, således at de regler, der blev indsat som kapitel 4a om opsparing i pensionsøjemed ved Inatsisartutlov nr. 29 af 28. november 2016, tilpasses til de erfaringer, der er fremkommet efter lovændringen.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1. Indførslen af beskæftigelsesfradrag

Med et beskæftigelsesfradrag forbedres forholdene for borgere i beskæftigelse. Fradraget vil betyde, at personer i beskæftigelse vil få en større økonomisk tilskyndelse til og gevinst af, at arbejde. Forslaget bidrager desuden til at mindske udfordringerne med de sammensatte marginalprocenter, som kan være en udfordring for lav- og mellemindkomstgruppen. Derved kan forslaget også øge tilskyndelsen til, at borgerne påtager sig eller fastholder en beskæftigelse.

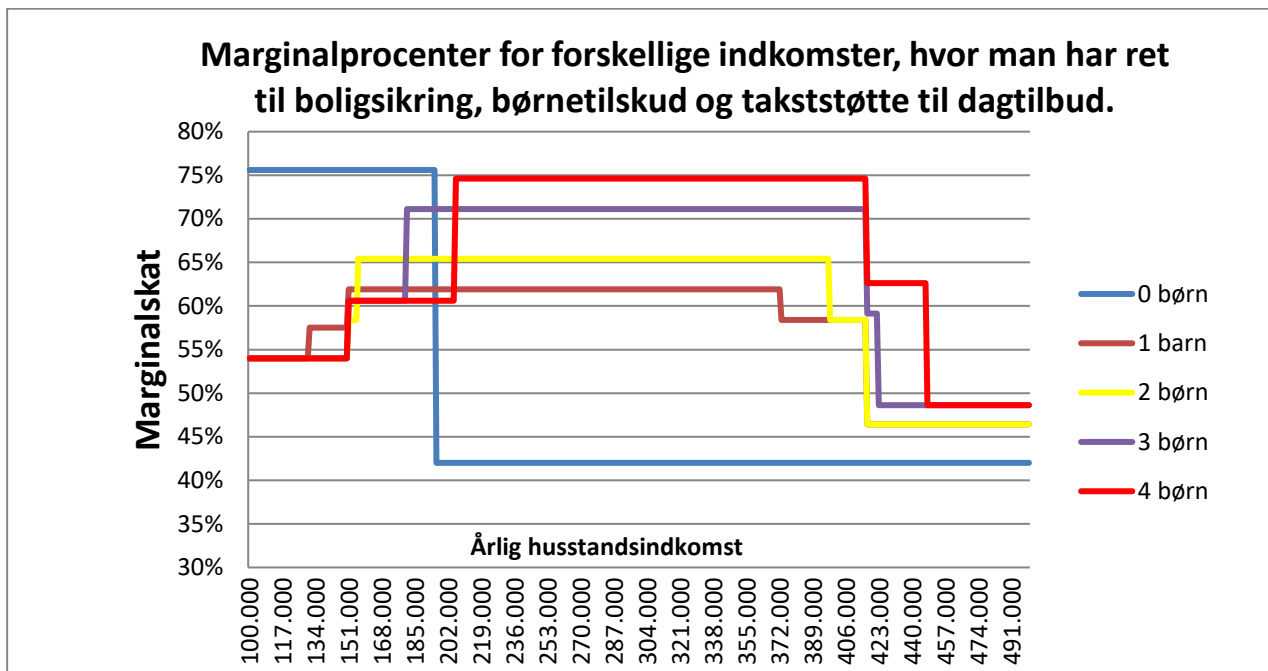
Fradraget opgøres på baggrund af indkomsten fra beskæftigelse m.v., der overstiger person- og standardfradraget. Person- og standardfradraget er på 58.000 kr. i 2019.

Beskæftigelsesfradraget optrappes gradvist, således, at det ved et indkomstgrundlag på mellem 198.000 - 386.000 kr. udgør 9.800 kr. om året. Beskæftigelsesfradraget giver en forøgelse af personens rådighedsbeløb efter skat på godt 4.214 kr. ved en skattesats på 43 %.

Det foreslås, at beskæftigelsesfradraget målrettes personer med lav- og mellemindkomster gennem en aftrapning. Aftrapningen af fradraget medvirker til at mindske udgifterne til fradraget. Beskæftigelsesfradraget aftrappes, når indkomstgrundlaget pr. år udgør mere end 386.000 kr. således, at det udgør 0 kr. ved et indkomstgrundlag på 606.000. kr. eller mere.

Forslaget skønnes at give ca. 11.000 personer det højeste beskæftigelsesfradrag. Mens ca. 16.000 personer vil have gavn af beskæftigelsesfradraget i et mindre omfang. Det totale antal skatteydere er ca. 38.000.

Beskæftigelsesfradraget målrettes personer i lav- og mellemindkomstgruppen. Dette er typisk en indkomstgruppe, hvor udfordringerne med de sammensatte marginalprocenter er størst. En udfordring som skyldes, at en forøgelse af personens indkomst medfører en beskatning og at ydelser fra det offentlige reduceres.

Figur 1: Kilde Departementet for Finanser

Af figuren kan ses, at hvis en husstand med 2 børn og en husstandsindkomst på 298.000 kr. årligt, får en indkomstfremgang på 1 kr. vil borgeren opnå 35 øre mere i disponibel indkomst, på grund af skat (42 øre) og da boligsikringen, børnetilskud og takststøtte til dagtilbud aftrappes (23 øre).

Da de nævnte ydelser reguleres efter antallet af børn i husstanden, varierer de sammensatte marginalprocenter væsentligt på grund af denne faktor. Generelt er udfordringen dog størst i lav- og mellemindkomst intervallet, da de fleste offentlige ydelser er aftrappet ved husstandsindkomster fra omkring 450.000 kr. og derover.

Omfattet af beskæftigelsesfradraget er personer, der:

- Er fuldt skattepligtig til Grønland, og som ikke har skattemæssigt hjemsted uden for Grønland
- Ikke er ansat på bruttoskatteordningen.

Omfattet af indkomstgrundlaget er personens samlede A- og B-indkomster. I tråd med intentionerne om, at beskæftigelsesfradraget primært skal belønne indkomster, der kommer fra tilknytning til arbejdsmarkedet, indgår sociale ydelser, såsom offentlig hjælp og arbejdsmarkedsydelsen, ikke i indkomstgrundlaget. Desuden indgår pensioner, f.eks. alderspension og private pensionsordninger, ligeledes ikke i indkomstgrundlaget.

Beskæftigelsesfradraget opgøres og udbetales til de berettigede, baseret på skatteoplysninger, herunder selvangivelsen. Beskæftigelsesfradraget for et indkomstår opgøres det følgende år i forbindelse med slutligningen. Udbetalingen af beskæftigelsesfradraget sker i forbindelse med udbetalingen af overskydende skatter. Beskæftigelsesfradraget for indkomståret 2020 forventes eksempelvis udbetalt i august 2021.

På længere sigt forventes det, at beskæftigelsesfradraget kan opgøres og fradrages månedligt. Dette forudsætter foruden tilpasninger af IT-systemerne hos skatteforvaltningen, en bedre forskudsopgørelse, og at arbejdsgiverne pålægges flere pligter i forbindelse med udbetalingen af A-indkomst.

Beskæftigelsesfradraget reguleres i øvrigt efter de almindelige regler i landstingslov om indkomstskat og landstingslov om forvaltningen af skatter, f.eks. i forhold til klageadgang til Skatterådet m.v.

Efter gennemførelsen af høringen er bestemmelsen, hvor fradraget og beløbsgrænserne er fastsat, ændret med henblik på at gøre det mere klart, hvordan beskæftigelsesfradraget opgøres. Ændringen har dog ikke materiel betydning for forslagens indhold.

2.2. Skattefritagelse af vederlag udbetalt af Politiets Efterretningstjeneste under den særlige revisionsprocedurer

Forslaget er fremlagt efter at Grønland har modtaget en høring om forslag til anordning af lov om Politiets Efterretningstjeneste. Anordningen indeholder blandt andet mulighed for at udbetale vederlag til meddelere, kilder m.v. Da disse vederlag i sagens natur bør være undergivet streng fortrolighed, har man i Danmark valgt at fritage dem fra skat og holde dem ude af grundlaget for beregning af sociale ydelser. Nærværende forslag tilsigter på samme måde at fritage disse vederlag fra at indgå i opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Forslaget vil medvirke til at opretholde og sikre fortroligheden i Politiets Efterretningstjenestes arbejde.

For at koordinere ikrafttrædelsestidspunktet for forslaget med anordning af lov om Politiets Efterretningstjeneste, foreslås det, at Naalakkersuisut bemyndiges til at bestemme ikrafttrædelsestidspunktet ved bekendtgørelse.

2.3. Opsparinger i pensionsøjemed

Det har været vigtigt at finde en balance mellem på den ene side hensynet til pensionsopsparenes ønske om at kunne foretage en investering af deres opsparede midler, således at disse bevarer værdien og giver et rimeligt afkast, og på den anden side hensynet til at sikre, at opsparerne, der ofte ikke har noget dybere kendskab til de risici, der er knyttet til forskellige aktiver, beskyttes mod at lide tab som følge af fejlinvesteringer. Ved Inatsisartutlov nr. 29 af 28. november 2016 blev det, på baggrund af erfaringer fra Færøerne og efter drøftelse med de grønlandske banker, bestemt, at midlerne i en opsparing i pensionsøjemed kun må investeres i produkter, hvor risikoen for at tabe hele det investerede beløb er begrænset eller ikke er vanskelig at gennemskue, og investeringerne blev opdelt i nogle risikokategorier. Det blev herved også bestemt, at risikoen for den enkelte pensionsopsparer skal nedsættes, jo ældre pågældende bliver, således at et eventuelt tab kan indhentes, mens den pågældende er i arbejde, og således at risikoen for tab er beskeden, når pensionsalderen nærmer sig.

Konsekvensen af denne aldersbestemte risikoprofil var, at det efter § 47 c, stk. 2 og stk. 3, blev påbudt opsparerne at rebalancere andelen af aktier eller komplekse produkter, hvis disse ved årets udgang overstiger det maksimum for den mulige risiko, der var fastsat i § 47 c, stk. 1. Denne rebalanceringsforpligtelse skal efter en overgangsbestemmelse i lovens § 2, stk. 2, have virkning fra 1. januar 2020.

Departementet for Finanser har løbende haft drøftelser med Grønlands banker, der har peget på, at de fastsatte regler kan virke for restriktive og påføre pensionsopsparene tab i form af for ringe afkast. Dette hænger sammen med, at når pensionsopsparene selv skal investere deres opsparede midler i konkrete aktiver, kan det være vanskeligt at opnå en passende risikospredning. Hertil kommer, at rebalanceringsforpligtelsen i § 47 c, stk. 2 og stk. 3, indebærer en risiko for, at en pensionsopsparer, der på grund af sin alder er nået til en anden risikoklasse, må afhænde et aktiv, f.eks. en børsnoteret aktie, og at dette må ske på et ugunstigt tidspunkt, hvor et tab realiseres på grund af en ufordelagtig kurs.

Skatteforvaltningens arbejdsopgave med at kontrollere, at pensionsopsparene overholder de risikokategorier, der er fastsat ved loven, kan endvidere være urimeligt byrdefuld og muligvis ikke effektiv.

Kontrollen med pengeinstitutterne varetages af det danske Finanstilsyn, idet banklovgivningen ikke er hjemtaget. Finanstilsynet kan imidlertid ikke foretage en effektiv kontrol på kontoniveau, men er ved kontrollen af danske pengeinstitutter vant til at foretage en kontrol med pengeinstitutternes mere overordnede investeringspraksis i pensionsopsparingspuljer. Man har i Danmark og i resten af EU indført et grundprincip om ”prudent person”, dvs. at pengeinstituttet skal tilrettelægge investeringerne således, at realværdien af opsparingen bevares, og pengeinstituttet ikke påtager sig en risiko, som ikke kan gennemskues.

På den baggrund finder Naalakkersuisut, at indkomstskatteloven skal justeres, således at det samme princip indføres i grønlandsk ret, og således at pensionsopsparene ikke skal foretage

en individuel investeringsbeslutning, hver gang der indsættes penge på en pensionsopsparingskonto. I stedet skal opsparerne knytte opsparingskontoen til en eller flere puljer, som pengeinstituttet tilbyder, og som kan have en forskellig, men dog forsvarlig risikoprofil.

Det vil således være muligt for pengeinstituttet at stille en puljeinvesteringsmulighed til rådighed, hvor pengeinstituttet med sine interne eller eksterne rådgivere foretager investering i en lang række aktiver, hvorved der opnås en betydelig risikospredning. Pengeinstituttet kan også ved siden heraf stille nogle investeringspuljer til rådighed, hvor opsparerne har mulighed for selv at foretage investering i aktiver, der dog er udvalgt af pengeinstituttet, således at der kan være en større eller mindre risiko knyttet til den pågældende pulje, men stadig således at pengeinstituttet kan tilbyde en bred risikospredning.

Med en sådan ændring af loven skønnes det, at der ikke vil være behov for at foretage en rebalancering af den enkelte pensionsopsparers investeringsportefølje.

Formålet med ændringen af indkomstskatteloven ved Inatsisartutlov nr. 29 af 28. november 2016 var at sikre, at borgerne i Grønland har økonomiske midler til rådighed, når de trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet. For at fremme dette formål er det bestemt, at en opsparing medfører, at det beløb, der indsættes på en pensionsopsparingskonto, kan fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Endvidere er det bestemt i § 47 f, at udbetalinger til ejeren af en opsparing i pensionsøjemed tidligst kan ske fra og med den dato, hvor ejeren fylder 60 år, medmindre en lavere aldersgrænse er godkendt af skatteforvaltningen.

Denne vigtige regel suppleres af bestemmelsen i § 47 h, stk. 2, hvorefter hverken ejerens eller den begunstigedes rettigheder til midlerne i en opsparing i pensionsøjemed kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side. Dog kan et konkursbo forlange, at beløb, der inden for de sidste 3 år før frisdagen er betalt som indskud på en opsparing, og hvor dette efter den pågældendes formue tilstand må anses for at være et uforholdsmæssigt stort beløb, skal indbetales til boet, for så vidt angår det for meget erlagte.

Det følger heraf, at opsparingen er søgt sikret frem til pensionstidspunktet, og at opsparingen ikke må anvendes som kreditorly.

Til denne hovedregel er der i § 47 e fastsat en bestemmelse, der virker som en undtagelse. Bestemmelsen går ud på, at hvis en ejer af en opsparing i pensionsøjemed udtager aktier eller andre aktiver, der er erhvervet med midler i en opsparing i pensionsøjemed, skal ejeren give pengeinstituttet oplysning om værdien af det udtagne aktiv og indbetale værdien heraf til pensionsindlånskontoen. Hvis værdien af de udtagne aktier m.v. overstiger det indbetalte beløb, beskattes differencen efter bestemmelsen i § 46, stk. 1.

Bestemmelsen giver mulighed for, at en person, der har en svingende indtægt, kan foretage betydelige opsparinger i ”gode år”, således at skatten begrænses, men kan trække penge ud af

pensionsopsparingskontoen i år, hvor indtægten er mindre. Konsekvensen er herefter, at der skal betales indkomstskat af det beløb, som overstiger værdien af det beløb, der efterlades i pensionsopsparingskontoen efter frasalg af et aktiv.

Denne bestemmelse må antages at give mulighed for et utilsigtet misbrug, fordi skatten vilkårligt kan udskydes til senere år, og bestemmelsen strider mod den principielle hovedregel om, at der først kan trækkes midler ud af pensionsopsparingskontoen, når ejeren fylder 60 år.

Bestemmelsen foreslås derfor ændret således, at beløb skal forblive på pensionsopsparingskontoen eller på det hertil knyttede depot over aktiver. Hvis en ejer af en pensionskonto har købt aktier i et bestemt selskab, kan ejeren beslutte af sælge disse aktier, f.eks. fordi ejeren skønner, at et salg med den aktuelle børskurs er fordelagtig. Men indtægten fra salget overføres til pensionsopsparingskontoen, hvorfra det kan bruges til en fornyet investering i andre aktiver. Der er ikke ved en sådan værditilvækst på grund af et gunstigt salg sket en overskridelse af grænsen på de 20 procent for indbetalinger. Der er derimod sket en værdisikring af opsparingen.

Herved vil den opsparing, der er unddraget kreditorforfølgning, også være undraget ejerens forbrug før pensionsalderens indtræden, men ejeren vil dog kunne disponere inden for de muligheder, der er stillet til rådighed efter reglerne for den opsparingspulje, som pengeinstituttet tilbyder.

Ændringen af lovens § 47 c, således at borgernes mulighed for at foretage en individuel sammensætning af aktiverne i deres pensionsdepot afløses af en mulighed for at investere pensionsopsparingen i nogle pensionspuljer, gør det nødvendigt at åbne en mulighed for, at de bestående depoter overføres til de nye pensionspuljer. Dette vil begrænse administrationsomkostningerne, fordi de allerede oprettede depoter vil være af en forholdsvis beskeden størrelse.

Der er derfor foreslået en overgangsregel i lovforslagets § 2, stk. 2 og 3.

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Forslaget</i>
	§ 1

	<p>I landstingslov nr. 12 af 2. november 2006 om indkomstskat, som ændret ved blandt andet Landstingslov nr. 11 af 15. november 2007 og senest ændret ved Inatsisartutlov nr. 48 af 23. november 2017, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>1. Efter § 34, nr. 20 indsættes som nr. 21: “21) Vederlag, der ydes af midler undergivet den særlige revionsprocedure for Politiets Efterretningstjeneste.”</p>
	<p>2. Efter § 38 indsættes:</p> <p style="text-align: center;">”Kapitel 3 a <i>Beskæftigelsesfradrag”</i></p>
	<p>3. Efter § 38 indsættes i <i>Kapitel 3 a</i>:</p> <p>”§ 38 a. Beskæftigelsesfradraget udbetales uden ansøgning til personer, der er omfattet af stk. 2. Beskæftigelsesfradraget opgøres og udbetales efter reglerne i dette kapitel.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Der er ret til beskæftigelsesfradrag for personer, der:</p> <p>1) er skattepligtige efter § 1, stk. 1-2, og som ikke efter bestemmelserne i en dobbeltbeskatningsoverenskomst anses for hjemmehørende i en fremmed stat, i Danmark eller på Færøerne, og</p> <p>2) ikke bruttobeskattes efter § 72 a, stk. 1, eller § 72 b, stk. 1.</p> <p>§ 38 b. Beskæftigelsesfradraget udgør følgende pr. indkomstår:</p> <p>1) Beskæftigelsesfradraget udgør 7,0 procent af det indkomstgrundlag, der overstiger personfradraget efter § 67 tillagt standardfradraget efter § 21, stk. 2. Beskæftigelsesfradraget kan dog ikke overstige 9.800 kr. pr. indkomstår.</p> <p>2) Beskæftigelsesfradraget aftrappes med 4,5 procent af det indkomstgrundlag, der over-</p>

	<p>stiger 386.000 kr. pr. år. Beskæftigelsesfradraget kan dog ikke være lavere end 0 kr. pr. indkomstår.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Beløbene og indkomstgrundlagsgrænserne i stk. 1 gælder for indkomståret 2020. Beløbene og indkomstgrundlagsgrænserne reguleres årligt den 1. januar med den senest opgjorte satstilpasningsprocent.</p> <p>§ 38 c. Indkomstgrundlaget for beskæftigelsesfradraget udgøres af den samlede A- og B-indkomst tillagt beløb, som efter § 41, stk. 2, ikke medregnes til den skattepligtige indkomst.</p> <p><i>Stk. 2.</i> I indkomstgrundlaget indgår udbytter fra aktier modtaget fra grønlandske selskaber. Modtagne udbytter omregnes til beløb før udbytteskat.</p> <p>§ 38 d. Ved opgørelsen af indkomstgrundlaget ses der bort fra ydelser, der er nævnt i Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning § 4, stk. 1-2, med undtagelse af de ydelser, som er nævnt i samme bestemmelses stk. 1, nr. 1-3.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ved opgørelsen af indkomstgrundlaget ses der også bort fra lønindkomster m.v. omfattet af §§ 70 og 71.</p> <p style="text-align: center;"><i>Opgørelse og udbetaling</i></p> <p>§ 38 e. Skatteforvaltningen fortager inden den 1. september i ligningsåret en opgørelse af indkomstgrundlaget, jf. § 38 c-38 d, og en beregning af beskæftigelsesfradraget. Såfremt indkomstgrundlaget er negativt, udgør beskæftigelsesfradraget 0 kr. Værdien af beskæftigelsesfradraget udbetales og behandles i øvrigt som en udbetaling af overskydende skat efter § 25 i landstingslov om forvaltning</p>
--	---

	<p>gen af skatter. Der ydes dog ikke godtgørelse efter § 25, stk. 2, i landstingslov om forvaltningen af skatter.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Skatteforvaltningen fremsender årligt en opgørelse over årets beskæftigelsesfradrag.”</p>
<p>§ 47 c. Midlerne i en opsparing i pensionsøjemed må kun investeres i produkter, hvor risikoen for at tabe hele det investerede beløb må betragtes som meget lille, og produkttypen ikke er vanskelig at gennemskue (risikokategori grøn) eller i produkter, hvor der er risiko for, at det investerede beløb kan tabes helt eller delvist, og produkttypen ikke er vanskelig at gennemskue (risikokategori gul). Af den samlede opsparing må investeringerne i den grønne risikokategori udgøre 100 procent. Af den samlede opsparing må investeringerne i den gule risikokategori højst udgøre:</p> <p>a) For personer under 35 år 100 pct. b) For personer mellem 35-44 år 90 pct. c) For personer mellem 45-49 år 80 pct. d) For personer mellem 50-59 år 70 pct. e) For personer mellem 60-64 år 50 pct. f) For personer mellem 65-69 år 30 pct. g) For personer over 69 år 10 pct.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Overstiger andelen af aktier eller komplekse produkter ved årets udgang de i stk. 1 angivne maksimum, skal der rebalanceres, jf. dog stk. 3.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Er der i de seneste 3 indkomstår foretaget indbetalinger til en opsparing i pensionsøjemed, som er ejet af en person, der den 31. december ikke er fyldt 63 år, kan rebalanceringen foretages ved, at der ikke investeres i aktier eller komplekse produkter indtil aktieandelen eller andelen af komplekse produkter udgør mindre end de i stk. 1 angivne maksimum.</p>	<p>4. § 47 c affattes således:</p> <p>” § 47 c. Ejeren af en opsparing i pensionsøjemed i et pengeinstitut kan bestemme, at de opsparede midler helt eller delvis skal anbringes i pensionspuljer, der tilbydes af pengeinstituttet. Ejeren af pensionsopsparingskontoen kan ikke ved opsparing efter dette kapitel foretage investeringer i aktiver, som ikke er en del af en pensionspulje.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Pengeinstituttet kan oprette et antal pensionspuljer, der tilbydes pensionsopsparere, således at deres midler investeres på en måde, så deres interesser varetages bedst muligt. Pengeinstituttet skal derfor være i stand til at identificere, forvalte, overvåge, kontrollere og rapportere om risiciene ved investeringerne samt tage hensyn til disse i den samlede vurdering af selskabets egen risiko. Herudover skal pengeinstituttet have en passende forståelse for de aktiver, der investeres i, ligesom det til enhver tid skal være opmærksom på de risici, som påtages ved investeringerne. Endelig skal pengeinstituttet have fokus på den samlede porteføljes sikkerhed, kvalitet, likviditet og rentabilitet ved investering af kundernes midler.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Pengeinstituttet kan etablere opsparingspuljer, som tilbydes kunderne, og hvor et vilkår er, at det er pengeinstituttet, der udvælger de aktiver, som pensionsmidlerne anbringes i. Pengeinstituttet skal herved tilstræbe en betryggende sikkerhed, en opretholdelse af midlernes realværdi samt højest muligt afkast.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Pengeinstituttet kan endvidere tilbyde kunderne et antal opsparingspuljer, hvor</p>

	<p>kunderne har mulighed for selv at bestemme, hvilken type aktiver deres opsparing skal anbringes i. Disse puljer kan have en anden risikoprofil end en pulje, hvor pengeinstituttet vælger den konkrete investering. Dog er det en betingelse, at pengeinstituttet udvælger et antal aktiver eller aktivkategorier, som er identificeret således, at produkttypen ikke er vanskelig at gennemskue, eller hvor produkttypen indebærer en risiko for, at det investerede beløb kan tabes helt eller delvist, men produkttypen ikke er vanskelig at gennemskue.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Et pengeinstitut skal ved udformningen af opsparingspuljer, hvor kunderne har en valgfrihed, overholde § 47 d, stk. 1 og 2, og pengeinstituttet skal herudover tilstræbe en stor risikospredning.”</p>
<p>§ 47 e. Udtager en ejer af en opsparing i pensionsøjemed aktier eller andre aktiver, der er erhvervet med midler i en opsparing i pensionsøjemed, skal ejeren give pengeinstituttet oplysning om værdien af det udtagne aktiv og indbetale værdien heraf til pensionsindlånskontoen. Overstiger værdien af udtagne aktier m.v. det indbetalte beløb, beskattes differencen efter bestemmelsen i § 46, stk. 1.</p>	<p>5. § 47 e, stk. 1, affattes således: ”En ejer af en opsparing i pensionsøjemed kan købe og sælge aktiver i et depot, der er knyttet til opsparingskontoen, men kan ikke hæve beløb, der er fremkommet ved salg af aktiver, fra opsparingskontoen. Disse beløb skal enten blive stående som kontantbeløb eller geninvesteres i det tilknyttede depot, jf. dog § 41, stk. 3, og § 46 om udbetaling af opsparede beløb til beskatning, før ejeren fylder 60 år.”</p>
<p>§ 88, stk. 2, 1. pkt. <i>Stk. 2.</i> Selskabet skal senest den 10. i måneden efter datoen for vedtagelsen om udbetaling eller godskrivning af udbytte eller for proklamafristens udløb i en af Naalakkersuisut foreskrevet form meddele oplysning om vedtagelsen.</p>	<p>4. § 88, stk. 2, 1. pkt., affattes således: ” Selskabet skal senest den 10. i måneden efter datoen for vedtagelsen om udbetaling eller godskrivning af udbytte eller for proklamafristens udløb i en af Naalakkersuisut foreskrevet form meddele oplysninger om vedtagelsen og om modtagere.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2020, jf. dog stk. 3.</p>

	<p><i>Stk. 2.</i> Der opgøres første gang et beskæftigelsesfradrag efter bestemmelserne i § 1, nr. 2-3 fra og med indkomståret 2020.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Naalakkersuisut bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for § 1, nr. 1.</p> <p><i>Stk. 4.</i> En ejer af en opsparing i pensionsøjemed, der er investeret i aktiver i overensstemmelse med § 47c som affattet ved Inatsisartutlov nr. 29 af 28. november 2016 om ændring af Landstingslov nr. 12 af 2. november 2006 om indkomstskat, skal inden for en periode på 24 måneder overføre aktiverne til en pensionspulje, der tilbydes af et pengeinstitut, hvis aktiverne opfylder de bestemmelser, der i øvrigt gælder for pensionspuljen.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Aktiver, som ejeren af en opsparing i pensionsøjemed har anbragt i et depot, som ikke opfylder betingelserne i en pensionspulje, der tilbydes af et pengeinstitut, skal inden for en periode på 24 måneder efter denne Inatsisartutlovs ikrafttræden, sælges, og salgssummen anbringes i en pensionspulje, som pengeinstituttet tilbyder.</p>
--	--

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

3.1. Indførslen af beskæftigelsesfradrag

De økonomiske konsekvenser af beskæftigelsesfradraget kan opgøres således:

Årlige økonomiske konsekvenser FL 2021 og frem

Beskæftigelsesfradrag	-107 mio. kr.
Aftrapning	23,5 mio. kr.
Dynamiske effekter	38,5 til 33,5 mio. kr.
I alt	-50 til -45 mio. kr.

Den umiddelbare provenunedgang ved indførslen af beskæftigelsesfradraget er opgjort til at være ca. -107 mio. kr. Aftrapningen af beskæftigelsesfradraget forventes at give et provenu på ca. 23,5 mio. kr. hvorfor den samlede direkte provenunedgang er 83,5 mio. kr.

Det vurderes, at indførslen af beskæftigelsesfradrag vil være forbundet med dynamiske effekter. Disse effekter forventes at bestå i en beskæftigelseseffekt, hvor borgere vælger at arbejde mere, hvilket giver højere skatteindtægter og færre sociale udgifter for det offentlige. I det interval, hvor beskæftigelsesfradraget aftrappes, er det et begrænset negativt incitament for at arbejde mere, hvilket påvirker arbejdsudbuddet, og dermed de dynamiske virkninger af forslaget, negativt. Derudover er der en effekt af det øgede rådighedsbeløb for borgerne og dermed et øget forbrug. Dette vil bl.a. medføre højere provenu for landskassen gennem eksempelvis indførselsafgifter og højere selskabsskatter m.v. fra bl.a. detailhandlen. Samlet set skønnes de dynamiske effekter at give et provenu på mellem 38,5-33,5 mio. kr. Der er en høj grad af usikkerhed forbundet med skønnet af de dynamiske virkninger. Eksempelvis afhænger en beskæftigelseseffekt af om der er ledige stillinger m.v., hvilket bl.a. afhænger af samfundskonjunkturerne.

Forslaget skønnes samlet at medføre en provenuedgang på omkring 45 – 50 mio. kr.

Som skattesystemet er udformet, tilfalder ca. 75 % af de samlede skatteindtægter fra personskatter, den fælleskommunale skat samt selskabs- og udbytteskatten i dag kommunerne. Landskassen modtager således kun ca. 25 % af skatteindtægterne.

Da forslaget medfører et lavere provenu fra personskatterne vil forslaget påvirke kommunernes skatteprovenu. Omvendt vil kommunerne også have færre udgifter i form af sociale ydelser fra en beskæftigelseseffekt og højere indtægter fra selskabs- og udbytteskatterne. Som en følge af DUT-princippet vil kommunerne derfor over bloktilskuddet skulle kompenseres for nettoeffekten af ændringerne.

Konsekvenserne for skatteforvaltningen

Det skønnes, at forslaget vil udløse et behov for tilførsel af 2 nye administrative medarbejdere. Disses arbejdsopgaver vil hovedsagligt bestå af arbejdsgiverkontrol samt servicering og besvarelse af henvendelser fra borgere og arbejdsgivere.

Samlet skønnes merudgifter til løn og overhead til 1,2 mio. kr. årligt samt 3-5 mio. kr. i engangsudgifter de første år til udvikling af IT-løsninger mv.

3.2. Skattefritagelse af vederlag udbetalt af Politiets Efterretningstjeneste under den særlige revisionsprocedurer

Det vurderes, at forslaget vil have mindre økonomisk betydning for det offentlige, idet det forventes, at størrelsen og omfanget af udbetalinger til personer, der er indkomstskattepligtig i Grønland, vil være begrænset. Det er dog kun politiet, der vil være bekendt med de samlede udbetalinger, ligesom udbetalingsniveauet kan svinge over tid i takt med intensiteten af efterretningsarbejdet mv.

3.3. Opsparinger i pensionsøjemed

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Forslaget vil i et begrænset omfang mindske skatteforvaltningens udfordringer med at foretage kontrol på området.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Indførslen af et beskæftigelsesfradrag vil betyde, at erhvervslivet i et begrænset omfang pålægges at indsende mere detaljerede årlige redegørelser. Oplysningerne er nødvendige for, at skatteforvaltningen kan skelne mellem indkomsttyper, der indgår i indkomstgrundlaget. Desuden pålægges selskaber at indrapportere, hvilke personer, der udbetales udbytte til. Dette medfører ligeledes øgede administrative byrder for selskaber i Grønland.

Forslaget indebærer samlet set en skattelettelse for lav- og mellemindkomstgruppen, hvilket forventes at give et højere rådighedsbeløb og øget forbrug.

Derudover forventes forslaget ikke at have væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Opsparinger i pensionsøjemed

Forslaget pålægger pengeinstitutter, der vil udbyde opsparinger i pensionsøjemed til deres kunder, at etablere pensionspuljer eller indgå aftale med eksterne leverandører herom. Der er tale om en arbejdsopgave, som allerede udføres af pengeinstitutterne, og det forventes ikke, at forslaget vil medføre en mærkbar stigning i institutternes arbejdsopgaver på området eller udgifter hertil.

På længere sigt forventes forslaget at mindske pengeinstitutternes opgaver med vejledning af deres kunder om de gældende regler, herunder særligt kravene om løbende rebalancering af investeringerne i takt med, at pensionsalderen nærmer sig.

Samlet vurderes forslaget i mindre omfang at mindske pengeinstitutternes udgifter til administration af disse pensionsordninger.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ingen konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget vil medføre, at borgerne med en beskæftigelsesindkomst i intervallet fra niveauet af person- og standardfradraget (58.000 kr. i 2019) til 606.000 kr. vil få en indkomstfremgang.

Dette giver personerne en forøgelse af deres rådighedsbeløb på op til 4.300 kr. afhængigt af personens indkomst og skattekommunen.

Skattefritagelse af vederlag udbetalt af Politiets Efterretningstjeneste under den særlige revisionsprocedurer

Forslaget vil medvirke til at sikre borgernes anonymitet i tilfælde, hvor de samarbejder med Politiets Efterretningstjeneste og får udbetalt vederlag for arbejdet.

Opsparinger i pensionsøjemed

Forslaget vil i et vist omfang begrænse borgernes frihed til at vælge, hvad de vil investere i. Det følger af, at det overlades til pengeinstitutterne at udvælge hvilke aktiver, der kan investeres i. Til gengæld frigøres borgerne fra kravet om, at investeringerne alt efter opsparerens alder maksimalt må have en vis andel af aktiver placeret i den gule risikokategori.

Samlet forventes forslaget at give borgerne mulighed for at opnå et større afkast af deres opsparinger end de gældende regler giver mulighed for samtidig med, at der opretholdes en rimelig sikkerhed for, at pensionsopsparingerne bevarer deres værdi.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have andre konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget vedrørende indførsel af beskæftigelsesfradrag og skattefritagelse af vederlag udbetalt af Politiets Efterretningstjeneste under den særlige revisionsprocedurer har i perioden 30. april 2019 til 4. juni 2019 været i høring.

Forslaget har i samme periode været offentliggjort på Naalakkersuisuts høringsportal på www.naalakkersuisut.gl.

Forslaget vedrørende opsparinger i pensionsøjemed har været i høring i perioden 1. til 24. juli 2019. Forslaget også været offentliggjort på Naalakkersuisuts høringsportal på www.naalakkersuisut.gl.

Forslaget vedrørende indførsel af beskæftigelsesfradrag og Skattefritagelse af vederlag udbetalt af Politiets Efterretningstjeneste under den særlige revisionsprocedure blev sendt til følgende høringsparter:

SIK, IMAK, ASG, PPK, AK, GE, KNAPK, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, BK Revision, EY Grønland, BDO, SISA, GrønlandsBanken, Banknordik, Avannaata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, Formandens Departement, Departementet for Erhverv og Energi, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Natur og Miljø, Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Uddannelse, Kultur, Kirke, Departementet for Udenrigsanliggender, Departementet for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet, Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet.

Der er ved udløbet af høringsfristerne modtaget hørings svar fra: SIK, IMAK, GE, Kommune Kujalleq, SISA, Økonomi- og Personalestyrelsen og Departementet for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet. Modtagne bemærkninger er gengivet nedenfor i forkortet udgave med almindelig skrift, mens Naalakkersuisuts kommentarer er anført med *kursiv*.

SIK

SIK håber på, at motivation til at arbejde vil blive større efter indførelse af et beskæftigelsesfradrag, dog skal man være opmærksom på, at den ikke vil have nævneværdig effekt i byer som er ramt af arbejdsløshed.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer, da der er tale om en generel kommentar.

Ligeledes mener SIK, at såfremt effekten skal være højere, så må beskæftigelsesfradraget være større end 800 kr. om måneden. Desuagtet håber SIK, at fradraget vil stige i de kommende år.

Beskæftigelsesfradragets størrelse er fastsat efter det økonomiske råderum, som partierne bag Finanslovsaftalen for 2019 afsatte til indførslen af et beskæftigelsesfradrag. Forslaget indebærer en mindre, men stadig mærkbar, skattelettelse til personer i lav- og mellemindkomstgruppen der er i beskæftigelse, hvilket forventes at bidrage positivt til lysten til at deltage i arbejdsmarkedet. Et højere fradrag vil i princippet være bedre, men vil dog afhænge af, at der tilvejebringes den fornødne finansiering, da finansloven skal være i balance.

IMAK

IMAK støtter som udgangspunkt tiltag, der gør det mere attraktivt at gå på arbejde.

IMAKs bestyrelse er dog af den opfattelse, at det fremsendte lovforslag er meget lidt brugervenligt. IMAK henviser til indledningen til forslaget § 1, som viser dette tydeligt. Skattelovgivning er i forvejen for mange meget uoverskuelig, når man så samtidigt skal slå op i flere love for at se ens egne rettigheder, bliver det direkte uoverskueligt for de fleste.

IMAKs bestyrelse opfordrer kraftigt til, at lejligheden benyttes til at sammenskrive alle de gældende bestemmelser.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer, da der er tale om en generel kommentar. Det vil være et særdeles omfattende arbejde at fremlægge en ny samlet indkomstskattelov. Der arbejdes på at indføre lovbekendtgørelser i Selvstyret. Men grundet omfanget af skattelovgivningen og antallet af lovændringer vil det tage noget tid, før der kan udstedes en lovbekendtgørelse.

IMAK anbefaler desuden, at forslaget § 38 ændres, så der ikke blot henvises til en helt tredje lov, men at bestemmelsen skrives ind i forslaget.

IMAK henviser sandsynligvis til § 38 d i forslaget, hvor der henvises til Inatsisartutlov om obligatoriske pensionsordning. Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det indebærer administrative forsimplinger, at der tages udgangspunkt i et allerede eksisterende indkomstgrundlag. Når der overordnet anvendes samme indkomstgrundlag i de to love er det hensigtsmæssigt, at der henvises til bestemmelserne i en af lovene. Dette har den fordel, at der ved senere ændringer i indkomstgrundlaget kun er behov for at lave én lovændring.

IMAKs bestyrelse anbefaler, at det overvejes, om pensionsindbetalinger skal medregnes i indtægtsgrundlaget for beskæftigelsesfradraget. Hvis det ikke medregnes, kan det blive et godt incitament til at øge ens pensionsopsparing i stedet for alene at indbetale til den obligatoriske pension. Dette vil på sigt give store samfundsgevinster.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det er ikke entydigt, at såfremt indbetalinger til pensionsopsparinger ikke medregnes i indkomstgrundlaget, vil det give et større incitament til at spare op til pension. Dette vil kun være tilfældet for personer der indkomstmæssigt befinder sig i det interval hvor fradraget aftrappes, bl.a. på grund af pensionsindbetalingerne. For en person der indkomstmæssigt befinder sig i det interval hvor fradraget forøges som en følge af en højere indkomst (fradraget optrappes), vil det derimod være mere attraktivt at indbetalingerne medregnes i indkomstgrundlaget. Der er i forslaget lagt vægt på at anvende den samme definition af indkomstgrundlaget, som anvendes i inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning.

GE kan tilslutte sig forslaget om skattefritagelse af vederlag, udbetalt af politiets efterretningstjeneste under den særlige revisionsprocedure.

Det forudsættes, at størrelsen af disse vederlag fastsættes i henhold til netop den omstændighed, at vederlagene ikke beskattes.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændring. Vederlaget fastsættes af Politiets Efterretningstjeneste.

GE mener, at forslaget ikke bygger på nogen form for analyse, vurderinger eller undersøgelser. GE finder det bemærkelsesværdigt, at det i bemærkningerne til forslaget på side 6-7 anføres, at ”Der er en høj grad af usikkerhed forbundet med skønnet af de dynamiske virkninger”.

GE bemærker, at det i forslaget kalkuleres med at ”borgere vælger at arbejde mere”. GE bemærker i den forbindelse, at for personer i de højeste indkomstgrupper vil mere arbejde betyde, at de mister fradraget grundet den højere lønindtægt.

GE mener, at dette taler imod, at disse personer vil arbejde mere. Hvorvidt andre beskæftigelsesgrupper indenfor intervallet vælger at arbejde mere, er også yderest tvivlsomt og i al fald udokumenteret.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer. Beskæftigelsesfradrag er i økonomisk litteratur relativt velbeskrevet, og der har været flere analyser heraf i andre lande. Erfaringerne fra udlandet har overordnet været gode, og beskæftigelsesfradrag har haft en høj selvfinansierungsgrad. I hvilket omfang erfaringerne fra udlandet kan overføres til Grønland er naturligvis usikkert, da forholdene i Grønland kan være anderledes, eksempelvis i forhold til geografi og erhvervsforhold. Det må dog formodes at borgerne reagerer på økonomiske incitamenter og at der derfor vil være en virkning.

Det er korrekt, som GE anfører, at forslaget vil medføre en begrænset forøgelse af marginalbeskatningen for personer, der indkomstmæssigt ligger i det interval, hvor beskæftigelsesfradraget aftrappes. For dem vil forslaget alt andet lige påvirke incitamentet til at arbejde mere negativt. Dette er en konsekvens af at beskæftigelsesfradraget er målrettet lav- og mellemindkomstgruppen. At fjerne aftrapningen vil reducere størrelsen af det beskæftigelsesfradrag, der kan gives, såfremt forslaget skal holdes inden for den allokerede økonomiske ramme. Både de negative og positive dynamiske virkninger af forslaget er medregnet ved opgørelsen af de samlede økonomiske konsekvenser af forslaget. Det skal desuden bemærkes, at personer i højindkomstgruppen typisk har en mindre sammensat marginalbeskatning.

GE bemærker, at det er vigtigt i denne sammenhæng, at forslaget forventes at forudsætte en højere beskæftigelse – det er attraktivt at komme i beskæftigelse og at arbejde mere. Som forholdene p.t. er på arbejdsmarkedet, så efterspørger visse brancher arbejdskraft i et omfang, der risikerer at medføre et stigende løntryk.

Beskæftigelsen i Grønland er steget indenfor de sidste år i et omfang, der betyder, at den registrerede arbejdsløshed blandt de arbejdsparate i vidt omfang består af folk, der er inde i et jobskifte.

Uden nærmere dokumentation herfor er der således ikke for de personer, der er i beskæftigelse nogen større motivation til at arbejde mere, der skulle kunne berettiggel indførelsen af beskæftigelsesfradraget.

Dette understøttes af, at man fra myndighedernes side til dato endnu ikke har fået styr på, hvorvidt og i bekræftende fald hvorledes man får engageret de personer, der i dag er grupperet i satsgruppe 2 og 3. Dette er efter GEs vurdering en grundforudsætning for at kunne vurdere det relevante arbejdsudbud.

Før denne vurdering foreligger, vil man ikke have et reelt grundlag for at kunne vurdere nødvendigheden af et forslag som dette, fremsat i en periode, hvor den grønlandske økonomi har det ganske fremragende.

Hvis man – uden at undersøge konsekvenserne heraf – vedtager et forslag som dette, vil man højst sandsynligt derfor motivere et underskud på de offentlige finanser, der ikke bliver kompenseret af de nævnte dynamiske effekter.

Men bør i stedet lave en koordineret indsats for, at de grønlandske virksomheder kan få den arbejdskraft, de har efterspurgt i snart lang tid ved f.eks. at indføre en model, svarende til den færøske, der smidiggør muligheden for at hidkalde udefrakommende arbejdskraft alt afhængigt af arbejdsløshedens størrelse.

At man bruger de økonomiske ressourcer, der er oparbejdet i det økonomiske opsving til såvel at konsolidere den grønlandske økonomi til kommende nedgangstider. Som at gøre den del af den potentielle grønlandske arbejdsstyrke, der p.t. står uden for arbejdsmarkedet, arbejdsklar i det omfang, dette er muligt, med indsatser, der virker.

GE indstiller derfor, at forslaget om et beskæftigelsesfradrag tages af bordet, indtil man har dokumenteret den reelle effekt heraf og ikke blot baserer forslaget på mere eller mindre kvalificerede gæt.

Som beskrevet under besvarelsen ovenfor er forslaget baseret på erfaringer fra udlandet, som generelt har været positive. Grønland har sammenlignet med mange andre lande en lav beskæftigelsesgrad. Der er derfor grundlag for at gennemføre initiativer, der kan fremme en øget arbejdsmarkedsdeltagelse. Generelt vurderes det i litteraturen på området, at økonomiske incitament virker bedst under højkonjunktur, da det er lettere for de ledige at finde arbejde. Dette forslag kan imidlertid ikke stå alene. Naalakkersuisut har under overskriften øget selvforsørgelse i gangsat en bred vifte af initiativer, der skal fremme beskæftigelsen i Grønland. Naalakkersuisut vurderer ud fra erfaringer fra andre lande, at et beskæftigelsesfradrag er et af de mest effektive politiske instrumenter til at hæve beskæftigelsen.

GE har følgende bemærkninger til forslagets almindelige bemærkninger.

I punkt. 2.2 står, at ”Person- og beskæftigelsesfradraget er på 58.000 kr. i 2019”. Da ændringsforslaget først skal træde i kraft d. 1. januar 2020, forekommer denne angivelse af beskæftigelsesfradraget forkert.

Bemærkningen er indarbejdet. Der menes person- og standardfradraget.

I punkt 2, 3. afsnit, udregnes beskæftigelsesfradraget ved et indkomstgrundlag på mellem 180.400 – 350.400 kr. til kr. 9.600,00 kr. om året. På grundlag heraf fastsætter man personens

rådighedsbeløb efter skat til kr. 4.128,00 kr. Dette forekommer forkert, idet skatten ved en skattesats på 43 % af de nævnte kr. 9.600,00 er netop kr. 4.128,00 kr., hvorfor rådighedsbeløbet heraf vel udgør kr. 5.472,00 kr.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Med rådighedsbeløbet menes den indkomstfremgang personen opnår. Indkomstfremgangen svarer til den sparede skat på (9.600 kr. x 43 %=) 4.128 kr.

Det forudsættes i det efterfølgende afsnit, at "Aftrapningen af fradraget, medvirker til at mindske udgifterne til fradraget". Denne bemærkning er at "så blå i øjnene" på borgeren. Aftrapningen er en del af forslaget, hvorfor aftrapningen ikke medvirker til at mindske udgifterne til fradraget. Hvis man skal fradrage en omstændighed, der måtte have denne virkning, ville det være en dokumenteret dynamisk effekt, hvilket ikke foreligger.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Et beskæftigelsesfradrag kan indføres med eller uden en aftrapning. At fjerne aftrapningen vil alt andet lige enten medføre et større provenufald for landskassen end med en aftrapning eller at fradraget må fastsættes lavere. Det er derfor beskrevet, hvad baggrunden for aftrapningen er og hvilke provenumæssige konsekvenser aftrapningen forventes at have. Der er ved vurderingen af de dynamiske effekter taget hensyn til den negative virkning, som aftrapningen må forventes at have. Der henvises desuden til besvarelsen af GEs høringssvar ovenfor vedr. baggrunden for vurderingen af de dynamiske virkninger af forslaget.

Man skriver på side 7 øverst i bemærkningerne fremgår: "Eksempelvis afhænger en beskæftigelseseffekt af, om der er ledige stillinger m.v., hvilket bl.a. afhænger af samfundskonjunkturerne". Man mangler i denne sammenhæng at medtage den tilstedeværende arbejdskraft som en forudsætning for de dynamiske virkninger.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Bemærkningen ses at være en generel kommentar til vurderingen af de økonomiske konsekvenser i forslaget. Naalakkersuisut vurderer, som tidligere nævnt, at et beskæftigelsesfradrag virker bedst under en højkonjunktur.

Af den potentielle arbejdskraft, som er i Grønland, vil der være nogen, der ikke er arbejdsparate og som er uden for arbejdsmarkedet, og hvor beskæftigelsesfradraget ikke vil påvirke dem nævneværdigt til at tage et arbejde. Men der er, som beskrevet i forslagets almindelige bemærkninger, især for lav- og mellemindkomstgruppen i arbejde en høj sammensat marginalbeskatning, grundet aftrapningen af sociale ydelser m.v. Dette påvirker den enkeltes tilskyndelse til at arbejde. Der ses endvidere at være en stor gruppe borgere, der bevæger sig frem og tilbage mellem arbejdsmarkedet og offentlige hjælp-systemet. Det er således en stor gruppe borgere der har en tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvor det har formodningen for sig, at det vil have en virkning, såfremt der gennemføres initiativer, der øger den enkeltes økonomiske tilskyndelse til

at være i beskæftigelse, frem for at modtage sociale ydelser. Dette er hovedmålet med forslaget. Der er, som nævnt, analyser fra udlandet, der viser at en positiv virkning af et beskæftigelsesfradrag og en høj selvfinansieringsgrad.

Kommunen går desuden ud fra, at finansieringen af beskæftigelsesfradraget følger samme retningslinjer som den øvrige finansiering af kommune- og landsskat.

Det fremgår ikke helt præcist, hvad kommunen refererer til. Det bemærkes dog, at kommunerne som en følge af DUT-princippet vil skulle kompenseres for de økonomiske virkninger af forslaget. Der henvises til beskrivelsen af forslagets økonomiske konsekvenser for det offentlige.

SISA

SISA har ingen bemærkninger til selve forslaget, idet SISA fuldt ud anerkender hensigten med forslaget, herunder ikke mindst at mindske udfordringerne med de sammensatte marginalprocenter for borgere med lav- og mellemindkomster.

SISA vil dog henlede opmærksom på, at tilsvarende samspilsproblemer også gør sig gældende for borgere med små og mellemstore pensionsopsparinger.

SISA nævner, at reduktionen af alderspensionen, som en følge af udbetaling fra en pensionsordning, giver anledning til meget høje marginalprocenter. For en samlevende pensionist, hvor ægtefællen ingen indtægt har, vil en årlig supplerende pension på 93.000 kr. give anledning til en marginalprocent på 59 %, når vi indregner aftrapningen af tillægspensionen og forudsætter en udskrivningsprocent på 42 %. Er den supplerende pension over 235.000 kr. stiger marginalprocenten til 71 %. Ved en pensions på mere end 327.000 kr. bortfalder såvel grundpension som tillægspension helt og marginalprocenten falder derfor til 42 %.

De sammensatte marginalprocenter er således på niveau med dem, der ifølge bemærkningerne til lovforslaget gælder for husstande med ret til boligsikring, børnetilskud og takststøtte.

Dette er ikke befordrende for borgernes lyst til at spare op til alderdommen, og kan skabe modvilje mod de ellers gode intentioner, der ligger i for eksempel loven om obligatorisk pensionsordning og det udbredte ønske fra Selvstyret om at fremme borgernes opsparing til alderdommen.

Der kan foretages lignende beregninger for samspillet mellem andre sociale ydelser og pensionsopsparinger samt de forsikringsdækninger, der typisk tilknyttes pensionsordningerne.

SISA skal derfor opfordre departementet for Finanser til at se på mulighederne for at reducere de sammensatte marginalprocenter i forhold til pensionsopsparinger og de dertil knyttede forsikringer.

Indledningsvist skal det bemærkes at forslaget går ud på, at der indføres et beskæftigelsesfradrag. Forslaget påvirker ikke beskatningen af pensionsudbetalinger eller størrelsen af alderspensionen.

Naalakkersuisut er overordnet enig med SISA i disse betragtninger og vil henvise til, at Naalakkersuisut forventer at fremsætte et forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om alderspension. Formålet med forslaget er at hæve beløbsgrænsen for, hvornår alderspensionens grundbeløb og tillæg aftrappes som en følge af bi-indkomster (Den anden indkomst en pensionist måtte oppebære ved siden af alderspensionen). Desuden foreslås det, at aftrapningsprocenten sænkes. Forslaget er centralt for at sikre en bedre balance, eksempelvis for de ældre der har en arbejdsmarkedspensionsordning, samt for pensionister der tager et arbejde.

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet (IIAN)

Departementet ser positivt på, at der indføres et beskæftigelsesfradrag, så tilskyndelsen til at være i beskæftigelse øges, og at det særligt er lav- og mellemindkomstgrupperne, der vil få øget økonomisk råderum.

Departementet har dog et par kommentarer.

Departementet har tidligere givet udtryk for, at hovedformålet med beskæftigelsesfradraget er at give incitament til at gå fra passiv forsørgelse til aktiv beskæftigelse.

Ifølge lovforslaget vil beskæftigelsesfradraget for borgere, der har en indkomst på mellem kr. 180.400 pr. år til kr. 350.000 pr. år, udgøre kr. 9.600 pr. år, hvorfor der for denne gruppe ikke er en lineær optrapning eller aftrapning af beskæftigelsesfradraget. Den økonomiske gevinst ved at arbejde mere for denne gruppe er med indførslen af beskæftigelsesfradraget den samme, uanset om man tjener kr. 180.400 eller kr. 350.000, hvorfor beskæftigelsesfradraget således ikke tilskynder denne gruppe til at arbejde mere. En meget stor andel i denne gruppe er allerede i fuldtidsbeskæftigelse og vil således ikke tilskyndes til at arbejde mere som følge af beskæftigelsesfradraget.

Beskæftigelsesfradraget er dermed en skattelettelse for en stor gruppe i mellemindkomstgruppen.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det er korrekt at forslaget ikke medfører en lettelse af marginalbeskatningen for personer, der har en indkomst, der overstiger den beløbsgrænse der er for optrapningen af beskæftigelsesfradraget. Beløbsgrænserne i forslaget er fastsat således, at det øger tilskyndelsen for personer i lavindkomstgruppen til at arbejde mere og dermed øge deres indkomst.

Beløbsgrænserne er desuden fastsat således, at en person med en årsindkomst svarende til SIKs mindsteløn ved fuldtidsbeskæftigelse kan opnå det højeste beskæftigelsesfradrag. Baggrunden for det lange flade forløb er, at aftrapningen og i forlængelse heraf den lidt højere marginalbeskatning, som aftrapningen medfører, først bør indtræde for personer med relativt høje indkomster. I sidste ende vil forslaget medføre, at alle personer med en beskæftigelsesindkomst inden for beskæftigelsesfradragets beløbsgrænser vil opnå et højere disponibelt beløb.

Departementet mener, at beskæftigelsesfradraget vil have større effekt, hvis det aftrappes/udfases tidlige og eventuelt øge beskæftigelsesfradraget til indkomster op til kr. 250.000, da det er denne gruppe, der er på passiv forsørgelse, i deltidsbeskæftigelse eller på fuld tid på SIK-mindsteløn, og hvor der således er et potentiale.

Det primære formål med et beskæftigelsesfradrag er at tilskynde flere borgere på passiv forsørgelse (offentlig hjælp) til at komme i beskæftigelse samt tilgodese særligt lavindkomstgruppen.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Der kan diskuteres for og imod, hvor de konkrete beløbsgrænser for op- og aftrapning af beskæftigelsesfradraget skal være. Dette er i sidste ende en politisk beslutning. Det skal bemærkes at et tidligere aftrapningsforløb vil resultere i, at den højere marginalbeskatning forbundet hermed vil indtræde tidligere og derfor i højere grad være sammenfaldende med aftrapningen af sociale ydelser, såsom boligsikring. Dette synes at tale for at aftrapningen søges placeret relativt høj, såfremt den skal tage hensyn til den sammensatte marginalbeskatning. Der henvises til figur 1 i de almindelige bemærkninger afsnit 2.2. Det fremgår eksempelvis, at der er relativt høje marginalprocenter på mellem 55- 58 % for personer med 2 børn, der har en årsindkomst på mellem 300.000-400.000 kr.

Det fremgår i afsnit 6. Konsekvenser for borgerne i de almindelige bemærkninger (s. 8), at borgerne får ”en forøgelse af deres rådighedsbeløb på godt 4.100 kr.”. Det bør præciseres, at det kun er tilfældet for nogle indkomstgrupper, eftersom den økonomiske gevinst ved indførslen af beskæftigelsesfradraget er forskellig, afhængigt af indkomst.

Bemærkningen er indarbejdet.

IIAN har desuden anført, det ville øge forståelsen og læsevenligheden af lovforslaget, hvis optrapningsprocenten og aftrapningsprocenten fremgik direkte i lovforslaget.

Bemærkningen er ikke indarbejdet. Det ses ikke at være hensigtsmæssigt, at angive op- og aftrapningssatserne på flere forskellige måder i lovteksten, da det kan skabe usikkerhed om,

hvad der er gældende. Det bemærkes desuden, at affattelsen af lovtæksten er ændret efter høringsen, således at beregningen af beskæftigelsesfradraget fremstår mere klar. Ændringen har ingen materiel betydning for beskæftigelsesfradragets størrelse.

Forslaget vedrørende opsparinger i pensionsøjemed blev sendt til følgende høringsparter: Grønlands Erhverv, NUSUKA, SISA, SIK, IMAK, ASG, AK, PPK, KNAPK, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, BK Revision, EY Grønland, BDO, GrønlandsBanken, Banknordik, Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Avannaata Kommunia, Qeqertalik Kommunia, Nunatsinni Advokatit, Departementet for Erhverv, Energi og Forskning og Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet.

Der er ved udløbet af høringsfristerne modtaget høringssvar fra: Grønlandsbanken, SISA, Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet, Kommuneqarfik Sermersooq, GE, SIK og Kommune Kujalleq,

Modtagne bemærkninger er gengivet i forkortet udgave nedenfor med almindlig skrift, mens Naalakkersuisuts kommentarer er anført med *kursiv*.

Grønlandsbanken stiller sig positiv over for forslaget, der synes mere fleksibelt og i tråd med best practice på pensionsområdet. Umiddelbart har banken derfor ikke yderligere kommentarer ud over, at banken gerne havde undgået at skulle begrænse muligheden for individuel investering af pensionsmidler. Der er en lille gruppe borgere som i forhold til i dag vil blive begrænset i forhold til deres nuværende valgfrihed.

Efter gældende regler er borgere, som gør brug af opsparinger i pensionsøjemed, underlagt visse begrænsninger i forhold til hvilke typer af aktiver, de må investere i. Desto ældre borgeren er, desto mindre risikabel må investeringerne være. Det gælder uanset om borgeren foretrækker selv at forestå sine investeringer eller benytte sig af rådgivning fra sit pengeinstitut. Med forslaget afskæres borgerne fra selv helt at forestå deres investeringer. Til gengæld ophæves de nuværende aldersafhængige investeringsbegrænsninger, ligesom borgerne får mulighed for at vælge mellem investeringsprodukter udvalgt af pengeinstitutterne. Forslaget er nok mere udtryk for en omlægning af borgernes valgfrihed end en begrænsning af denne.

Øvrige høringsparter har ingen bemærkninger til forslaget.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen medfører, at vederlag, der ydes af midler undergivet den særlige revisionsprocedure for Politiets Efterretningstjeneste, ikke indgår i opgørelsen om aktuel indkomst.

Formålet med bestemmelsen er, at Politiets Efterretningstjeneste kan godtgøre personer, der bidrager til landets sikkerhed m.v., uden at afsløre deres identitet eller relationernes indhold.

Til nr. 2

Der foreslås indsat et nyt kapitel 3 a, der indeholder regler om beskæftigelsesfradraget.

Til nr. 3

Til § 38 a

Den foreslåede § 38 a fastsætter stk. 1, betingelserne for, at personer berettiges til beskæftigelsesfradrag.

I stk. 2 skal alle betingelser i bestemmelsens nr. 1-2 være opfyldt for at en person er berettiget til beskæftigelsesfradrag.

Stk. 2, nr. 1, fastsætter, at ordningen omfatter personer, der er fuldt skattepligtige til Grønland, og som ikke i henhold til en dobbeltbeskatningsaftale har skattemæssigt hjemsted uden for Grønland.

Udgangspunkt er, at adgangen til beskæftigelsesfradrag følger af, om personen er fuldt skattepligtig til Grønland, samt i tilfælde af eksempelvis dobbeltdomicil, at personen anses for at have skattemæssigt hjemsted i Grønland. Såfremt dette ikke er tilfældet, omfattes personen ikke af forslaget.

Hvis skattepligten kun består en del af indkomståret, tilkommer der kun den skattepligtige en forholdsmæssig andel af beskæftigelsesfradraget efter reglerne i § 12, stk. 1.

Bestemmelsens stk. 2, nr. 2 fastsætter, at personer, der er omfattet af bruttoskatteordningen, ikke er berettiget til beskæftigelsesfradrag. Dette omfatter udefrakommende personer, der eksempelvis arbejder på selvstyrets lufthavnsprojekter.

Til § 38 b

Bestemmelsens stk. 1, nr. 1 indeholder de foreslåede satser og beløbsgrænser for beskæftigelsesfradraget.

Ifølge stk. 1, nr. 2, aftrappes beskæftigelsesfradraget trappes med en forslåede procentsats. I bestemmelsens 2. punktum præciseres det, at beskæftigelsesfradraget ikke kan være lavere end 0.

I stk. 2 foreslås, at beløbene og indkomstgrundlagsbeløbsgrænserne reguleres årligt efter sats-tilpasningsprocenten for det pågældende finansår. Satstilpasningsprocenten bekendtgøres hvert år i august måned.

Beløbsgrænserne for person- og standardfradraget reguleres ikke med satstilpasningsprocenten, men afhænger af, hvad der fastsættes i Inatsisartutlov om en satsreguleringsprocent og aktuel indkomst for det pågældende indkomstår.

Til § 38 c

De foreslåede § 38 c og § 38 d afgrænser indkomstgrundlaget for beskæftigelsesfradraget.

Indkomstgrundlaget er fastsat med udgangspunkt i opsparingsgrundlaget i inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning. Der er dog afvigelser mellem de 2 indkomstgrundlag, der skyldes de forskellige formål, som de 2 inatsisartutlove har.

Der tages udgangspunkt i den skattepligtige A- og B-indkomst. Dette indebærer for A-indkomst bruttoindkomsten, idet der ikke ses på pågældendes fradrag, f.eks. renteudgifter. Ved B-indkomster medtages nettoindkomsten, dvs. indkomsten efter fradrag af driftsomkostninger m.v. efter de almindelige regler og principper i landstingslov om indkomstskat, f.eks. i forhold til kildeartsbegrænsninger af underskud.

Det foreslås, at pensionsindbetalinger som sker med fradrags- og bortseelsesret i skatten indgår i indkomstgrundlaget. Dette har til formål at sikre, at indkomstgrundlaget er ensartet, uanset om der er tale om en pensionsordning med eller uden fradrags- og bortseelsesret for indbetalingerne.

Barselsdagpenge som lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende, modtager ved barsel m.v. i medfør af Inatsisartutlov om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption, omfattes af indkomstgrundlaget.

Det foreslås i stk. 2, at indkomster fra udbytter fra grønlandske selskaber skal medregnes i indkomstgrundlaget. Bestemmelsen sikrer dels en ensartet og simpel opgørelse af indkomstgrundlaget, idet eksempelvis udbytter fra udenlandske selskaber og renteindtægter indgår i indkomstgrundlaget efter bestemmelsens stk. 1. Bestemmelsen imødegår også risikoen for spekulation i, hvordan indkomsten kan hæves fra et selskab som løn og udbytter.

Til § 38 d

Bestemmelsen fastslår i stk. 1, at visse typer af indkomst, som ellers ville være omfattet af definitionen af indkomstgrundlaget, ikke indgår i indkomstgrundlaget. Dette omfatter de indkomster, der er fastsat i inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning § 4, stk. 1-2. Det gælder pensioner, herunder tjenestemand-, arbejdsmarkeds-, førtids- og alderspensioner, en række sociale ydelser, herunder bl.a. boligsikring, børnetilskud, uddannelsesstøtte og underholdsbidrag. Dog indgår indkomster som udbetales i henhold til de lovgivninger, der er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, i indkomstgrundlaget. Der er her tale om løn til tjenestemænd i selvstyret og kommunerne m.v.

Bestemmelsens stk. 2 undtager visse indkomster fra indkomstgrundlaget. Bestemmelsen fastsætter, at indkomstgrundlaget ikke omfatter indkomster omfattet af §§ 70 og 71. Dette omfatter eksempelvis lønninger for arbejde ombord på skibe omfattet af skatteforvaltningens nettolønsregister, som er skattefri for modtageren.

Til § 38 e

Bestemmelsens stk. 1 fastsætter regler for opgørelsen og udbetalingen af beskæftigelsesfradraget. Beskæftigelsesfradraget opgøres i forbindelse med slutligningen og udbetales i forbindelse med udbetalingen af overskydende skatter.

Henset til, at der er tale om en ordinær udbetaling af beskæftigelsesfradraget, ydes der ikke en godtgørelse på 2 % af beløbet efter § 25, stk. 2, i landstingslov om forvaltningen af skatter.

Skatteforvaltningen har samme mulighed for at foretage modregning i værdien af beskæftigelsesfradraget, som gælder for overskydende skatter.

Det foreslås i stk. 2, at skatteforvaltningen årligt skal fremsende en opgørelse til borgeren, der viser indkomstgrundlaget, der har været lagt til grund for beregningen af beskæftigelsesfradrag og beregningen af beskæftigelsesfradraget.

Til nr. 4

Forslaget til § 47 c tilsigter at tilpasse reglerne i Grønland om pensionsopsparing til de regler, som i de seneste år er gennemført i Danmark, således at Finanstilsynets kontrol med de grønlandske pengeinstitutter og pensionskasser ikke nødvendiggør særlige og omkostningskrævende foranstaltninger.

Det skal fortsat sikres, at der er balance mellem at varetage hensynet til, at pensionsopsparerne opnår et rimeligt afkast af deres opsparing, således at denne bevarer realværdien, over for hensynet til at undgå, at pensionsopsparerne påtager sig en risiko for, at investeringer i ugenomskelige aktiver medfører, at opsparingens værdi tabes.

Bestemmelsen i § 47 c, stk. 1, går ud på at sikre, at den enkelte opsparer i pensionsøjemed ikke påtager sig en uoverskuelig risiko. Det foreslås i denne forbindelse, at investeringen af de opsparede midler skal ske i pensionspuljer, der tilbydes af pengeinstituttet. Borgerne kan naturligvis frit investere deres øvrige opsparing (frie midler), som de vil, men en sådan opsparing vil ikke være omfattet af kapitel 4 a i Landstingsloven om indkomstskat. Opsparingen skal derfor foretages af beskattede midler, og opsparingen er ikke beskyttet mod retsforfølgning af kreditorerne.

Bestemmelsen i § 47 c, stk. 2, indeholder de krav, der må stilles til pengeinstitutterne, når de påtager sig investeringsopgaven på opsparernes vegne. Kravene svarer til, hvad der gælder for pengeinstitutter, der er etableret i Danmark. Finanstilsynet fører tilsyn med pengeinstitutternes administration af pensionspuljerne. Efter § 50 i lov om finansiel virksomhed, der også gælder i Grønland, jf. senest anordning nr. 838 af 14. august 2012 og anordning nr. 1676 af 16. december 2015, kan Finanstilsynet fastsætte nærmere regler for opsparing til bl.a. selvpension i puljer i et pengeinstitut, herunder om midlernes anbringelse, administration, regnskab, revision samt kundeinformation.

§ 47 c, stk. 3 og 4, går ud på, at et pengeinstitut kan tilbyde kunderne 1 eller flere opsparingspuljer, der kan være indrettet således, at en pulje har en risikoprofil for sine investeringer, der er under middel, og hvor pengeinstituttet anbringer kundernes opsparing, hvis de ikke fremsætter ønske om andet (pengeinstituttet vælger). Den enkelte kunde vil så eje en andel af de aktiver, der indgår i puljen, og fordi flere kunder sparer op i samme pulje, kan der opnås en betydelige risikospredning.

Pengeinstituttet kan vælge at tilbyde investering i andre puljer, der har en højere eller lavere risikoprofil, og hvor kunderne ved at anbringe deres opsparing i disse puljer opnår en indflydelse på, om man vil søge at opnå et højere afkast, eller tværtimod ønsker at opnå størst mulig sikkerhed for, at indskuddet ikke går tabt.

Der kan ikke overlades opspareren en fuldstændig frihed til selv at investere, for pengeinstituttet har også i forhold til disse puljer en pligt til at tilstræbe en rimelig balance mellem afkast og risiko. Pengeinstituttet vælger de aktiver, der tilbydes i puljerne, og må ikke vælge aktiver, der har været betegnet som kategorien ”rød” i Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 553 af 1. juni 2016 om risikomærkning af investeringsprodukter.

Det enkelte pengeinstitut bestemmer, hvor mange og hvilke opsparingspuljer man vil tilbyde sine kunder.

Efter § 47 c, stk. 5, skal pengeinstituttet overholde de begrænsninger i udvælgelsen af aktiver til den enkelte pulje, der fremgår af § 47 d, stk. 1 og 2. Heraf følger, at puljemidler ikke kan investeres i fast ejendom eller i unoterede aktier eller andele i en selvstændig erhvervsvirksomhed. Endvidere kan der ikke erhverves aktiver til en pulje, hvor den samlede investering i

værdipapirer udstedt af en enkelt emittent overstiger 20 procent af puljens midler jf. § 47 d, stk. 2.

Til nr. 5

Den nye formulering af § 47 e, stk. 1, går ud på at sikre, at opsparede midler på en pensionskonto, der er anbragt i en pensionspulje, ikke kan hæves, selv om det af en opgørelse fra pengeinstituttet fremgår, at man har haft held til at sælge nogle aktiver med fortjeneste. I stedet skal salgssummen geninvesteres, således at den enkelte pensionsopsparende indestående på depotet stiger i værdi. Den enkelte pensionsopsparende kan således ikke indkassere sin andel af fortjenesten og anføre, at uforandrede indeståender ville være tilfredsstillende.

En opsparing til pensionsformål er langsigtet, og et overskud i et enkelt år kan tænkes at blive udhulet af tab i efterfølgende år. En risikoafvejning fører derfor til, at disse udsving skal fastholdes i pensionspuljen, der derfor er beskyttet mod retsforfølgning fra kreditorerne efter § 47 h, stk. 2.

Til nr. 6

Det foreslås med ændringen af § 88, stk. 2, at selskaber pålægges at oplyse, hvem der er modtagere af selskabets udbytter. Selskaberne skal give skatteforvaltningen meddelelse om dette samtidigt med, at de skal give meddelelse om indeholdelsen af udbytteskat.

Naalakkersuisut fastsætter nærmere bestemmelser om, i hvilken form meddelelsen skal gives.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2020, dog med undtagelse af de nye regler om skattefritagelse af vederlag, der ydes af midler undergivet den særlige revisionsprocedure for Politiets Efterretningstjeneste, jf. stk. 3.

Det foreslås i stk. 2, at beskæftigelsesfradraget indføres fra og med indkomståret 2020.

Det foreslås i stk. 3, at Naalakkersuisut bemyndiges til ved bekendtgørelse at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for bestemmelsen om skattefritagelse af vederlag, der ydes af midler undergivet den særlige revisionsprocedure for Politiets Efterretningstjeneste. Dette sikrer, at bestemmelsen træder i kraft på samme tidspunkt som anordning af lov om Politiets Efterretningstjeneste.

Stk. 4 og stk. 5 indeholder overgangsregler for visse pensionsopsparinger, der ved lovens ikrafttrædelse er anbragt i overensstemmelse med de hidtil gældende regler i § 47c.

Der er behov for at gøre det muligt for pensionsopparere at samle opsparingen i den pulje, de vælger at anbringe deres fremtidige pensionsopsparing i. Pensionsdepoter, der er oprettet efter 2016-loven, skal derfor overføres til en pulje, som tilbydes af et pengeinstitut, hvis aktiverne opfylder de bestemmelser, der gælder for puljen. Overførslen skal ske inden for en frist på 24 måneder, fordi administrationsomkostningerne ved en opretholdelse af små depoter er uforholdsmæssig høj. Hertil kommer, at forudsætningen for at ophæve pligten til løbende at foretage en rebalancering af et depot er, at opsparingen omfattes af en pensionspulje.

Hvis aktiverne ikke opfylder betingelserne for en pensionspulje, kan aktiverne ikke overføres til puljen, og depotet skal derfor afvikles, så salgssummen anbringes i en pensionspulje. Det er rimeligt at give pensionsoppareren en frist på 24 måneder til at gennemføre et salg, så oppareren ikke kan føle sig udsat for et tidspres, der kan føre til salg på et uheldigt tidspunkt.